

Oorsuizen

Patiënteninformatie KNO

Oorsuizen

Inleiding

Deze folder geeft informatie over oorsuizen en de daarbij behorende verschijnselen.

Wat is oorsuizen?

Onder oorsuizen (tinnitus) verstaat men het horen van geluiden in het hoofd die niet van buitenaf komen. Alle vormen van geluid worden beschreven; van windgeruis tot gierende fluitketels, bellen, brommen, fluiten, rinkelen tot straaljagers toe. Vrijwel iedereen heeft wel eens kortdurend last gehad van oorsuizen. Bij sommigen is oorsuizen bijna continu aanwezig en dermate hinderlijk dat men in de dagelijkse bezigheden belemmerd wordt. Wat de oorzaak van oorsuizen is, blijft meestal onbekend. Oorsuizen begint meestal tussen het 45e en 60e levensjaar en kan zeer langdurig en soms levenslang aanwezig zijn.

Waar ontstaat oorsuizen?

Het lichaam produceert veel geluiden: het bloed stroomt, spieren spannen samen, het hart klopt en de darmen ruisen. Maar toch dringen deze geluiden zelden tot ons bewustzijn door. Hoe dat precies werkt, weten we niet. Waarschijnlijk worden deze geluiden door omgevingslawaai overstemd, want astronauten, die in een volkomen geluidsloze omgeving waren, hadden veel last van oorsuizen.

Als afwijkingen in het lichaam deze geluiden versterken, worden ze wel gehoord. Deze geluiden kunnen dan ook door anderen, eventueel met behulp van apparatuur, worden gehoord. Bijvoorbeeld:

- Stromend bloed dat door een vernauwing in een bloedvat dicht bij het oor een ruisend of kloppend geluid geeft (hoge bloeddruk).
- Spastische trillingen van spiertjes in het middenoor of de keel, welke een meer ratelend geluid geven.
- Luchtwervelingen tussen het middenoor en de keelholte die een suizend, knappend of borrelend geluid kunnen geven.
- Afwijkingen van het kaakgewricht, zoals slijtage, die een storend geluid bij kauwen geven.

In ongeveer 5% van de gevallen zijn lichaamsgeluiden de oorzaak van het oorsuizen. In de meeste gevallen is er echter geen geluidsbron die het oorsuizen veroorzaakt. Het geluid wordt dan alleen door de patiënt waargenomen.

Op zich kan oorsuizen ook bij gezonde personen zonder aanwijsbare oorzaak spontaan en kortdurend optreden. Meestal is oorsuizen een algemeen verschijnsel dat bij verschillende ziekten en afwijkingen kan optreden zoals ook koorts door verschillende ziekten kan worden veroorzaakt. De hoorsensatie zou dan kunnen ontstaan in het oor (buitenoor, middenoor, binnenoor, gehoorzenuw) en hoofd.

Mogelijke oorzaken van oorsuizen

Oorsuizen is een verschijnsel dat bij veel aandoeningen optreedt. In 30% van de gevallen wordt geen oorzaak gevonden.

Oorsuizen kan veroorzaakt worden door:

- Afsluiting van de gehoorgang door bijvoorbeeld oorsmeer, water of een watje.
- Beschadiging van het oor door een ongeval.

Vooraf vlak na het ongeval kan het oorsuizen erg hinderlijk aanwezig zijn en meer opvallen dan het gehoorverlies. De oorzaak kan vrij onschuldig zijn in geval van bloed in de gehoorgang maar ook ernstiger bij beschadiging van trommelvlies en/of gehoorbeentjes, tot onherstelbaar bij een schedelbasisfractuur.

- Ontsteking van het oor bij griep en na een verkoudheid.

Bij griep en verkoudheid raakt het slijmvlies ontstoken en zwelt op. Bij een niet goed functionerende buis van Eustachius zal daardoor onderdruk optreden in het middenoor. Als er te lang een onderdruk heerst, kan zich uiteindelijk vocht gaan ophopen in dat middenoor, met gehoorverlies en oorsuizen als gevolg.

- Chronische middenoorontsteking.

Chronische middenoorontsteking gaat vrijwel altijd gepaard met een vieze oorafscheiding en gehoorverlies.

- Otosclerose.

Bij otosclerose treedt abnormale botvorming in het oor op. Hierdoor vergroeit de stijgbeugel en ontstaat er ook gehoorverlies.

- Plotselinge doofheid.

Een enkele keer komt het voor dat iemand binnen enkele minuten tot uren doof wordt aan één of beide oren. Dit kan veroorzaakt worden door een ontsteking, bloeding of bloedstolsel (in een hersenbloedvat).

- Medicijnen.

Er zijn geneesmiddelen bekend waarvan het gebruik kan leiden tot schade aan het binnenoor, zoals Kinine, Streptomycine en Cisplatinum.

- Ouderdomslechthorendheid (hardhorendheid).

Meer dan de helft van de mensen boven de 70 jaar ondervindt in het dagelijkse leven last van ouderdomslechthorendheid. Door slijtage van de zintuigcellen in het binnenoor worden met het toenemen van de leeftijd de hoge tonen steeds slechter waargenomen.

- Ziekte van Ménière.

Door een aandoening in het binnenoor en evenwichtsorgaan ontstaan (in aanvallen) klachten van onder andere oorsuizen, gehoorverlies en draaiduizeligheid.

- Lawaai.

Vrijwel iedereen heeft zijn oren wel eens horen tuten of piepen door te veel geluid, zoals na een knal van vuurwerk, na bezoek aan een hedendaags concert of disco en na gebruik van boormachines. Na verloop van een korte tijd is het oorsuizen meestal niet meer waarneembaar en is de tijdelijke beschadiging weer hersteld. Bij herhaalde blootstelling aan te veel lawaai kan het oorsuizen echter blijvend worden omdat er een definitieve beschadiging in het binnenoor is opgetreden. Bij een gehoortest is deze beschadiging dan als een geluidsdip meetbaar bij 4 tot 6 kHz.

- Hoge bloeddruk.

Onderzoek

Het verhaal dat de patiënt over zijn klacht vertelt (anamnese) brengt de oorzaak van de klacht vaak op het spoor. Hieruit kan uw KNO-arts opmaken welk onderzoek verder noodzakelijk is.

Onderstaand vindt u een overzicht van de verschillende onderzoeken:

- Inspectie van het oor.

Beoordeling van uitwendig oor en met microscoop van gehoorgang, trommelvlies en middenoor.

- Gehoortesten.

Gehoortesten kunnen worden gedaan met een stemvork en met audiometrie (bepalen van gehoordrempel en eventueel beoordelen van spraakverstaan). Tevens kan hersenstamaudiometrie (meten van elektrische spanningen die in de hersenen ontstaan ten gevolge van het aanbieden van geluid) en tympanometrie (meten van spanning van trommelvlies en meten van druk in het middenoor) worden verricht. Oorsuizen blijkt in decibels uitgedrukt meestal een vrij zacht toontje te zijn, maar voor de eigenaar luid genoeg om hinderlijk te zijn. Oorsuizen uit het binnenoor is overstembaar, oorsuizen buiten het binnenoor ontstaan, is niet door geluid overstembaar.

- Beeldvormend onderzoek.

Zo nodig kunnen röntgenfoto's, een CT-scan of MRI-scan worden gemaakt.

- Bloeddruk meten.

Bij een te hoge bloeddruk dient onderzoek naar de eventuele oorzaak van de hoge bloeddruk plaats te vinden.

- Evenwichtsonderzoek.

Bij oorzaken buiten het binnenoor en evenwichtsorgaan dient neurologisch onderzoek te worden overwogen.

Behandeling van oorsuizen

Als oorsuizen een begeleidend verschijnsel is, zal oorsuizen kunnen verdwijnen als de oorzaak of de onderliggende ziekte behandeld is. Veelal verdwijnt het oorsuizen echter niet, zoals in geval van lawaaibeschadiging en na behandeling van hoge bloeddruk. In de loop van de tijd is er veel onderzoek gedaan naar de werking van medicijnen tegen het oorsuizen. Helaas bestaat er momenteel nog steeds geen veilig geneesmiddel dat hinderlijk oorsuizen geneest. Sommige patiënten hebben soms echter wel baat bij bepaalde medicijnen. Uw dokter kan u zo nodig een medicijn op proef voorschrijven.

Ook andere manieren van behandeling zijn geprobeerd.

Elektrische prikkeling van het oor heeft weinig resultaat en zou het oor (verder) kunnen beschadigen. Het verwijderen van het binnenoor door middel van een operatie, waarmee natuurlijk ook het gehoor weggenomen wordt, blijkt op langere termijn weinig effectief te zijn. In meer dan de helft van de gevallen is het oorsuizen na een jaar weer teruggekeerd en is dan soms nog hinderlijker aanwezig dan voor de operatie.

De methode die nog de meeste verlichting kan geven, is het maskeren van oorsuizen. Hierdoor wordt het oorsuizen door geluid van buitenaf overstemd. Dit kan door een gewoon hoortoestel, dat immers de natuurlijke geluiden van buitenaf versterkt en doorgeeft aan het oor, waardoor nogal eens het oorsuizen wordt overstemd. Ook is het mogelijk het toestel zelf een geluid te laten produceren. Een heel zacht geluid, dat niet door omstanders wordt gehoord, kan al voldoende zijn om het oorsuizen te overstemmen. Niet iedereen heeft hier echter baat bij. Vervanging van het eigen suizen door een ander geluid van buitenaf wordt soms nog hinderlijker gevonden dan het eigen oorsuizen.

Er is dus zelden een echte behandeling mogelijk.

Omgaan met oorsuizen

De meeste mensen hebben in meer of mindere mate oorsuizen, zonder er hinder van te ondervinden. Ze horen het alleen als ze eraan denken, zoals in het geval van een tikkende klok in de kamer, die je alleen hoort als je eraan denkt. Als men zich aan geluid of aan oorsuizen gaat ergeren, nemen de klachten sterk toe.

Een klein deel van de mensen voelt zich, door het plotselinge ontstaan ervan, door het oorsuizen overweldigd. Men wordt er het grootste deel van de dag en vooral de nacht onaangenaam mee geconfronteerd en dit belemmert de dagelijkse bezigheden. Een bijkomend probleem is het onbegrip van de omgeving. Gezinsleden, collegae en vrienden zien niets aan de patiënt wat op ziekte wijst, terwijl deze toch door het oorsuizen enorm gehinderd wordt.

Als blijkt dat het oorsuizen onschuldig is, zal geleerd moeten worden hoe deze last het beste gehanteerd kan worden. Omdat oorsuizen nooit de hele dag maximaal aanwezig is, moet nagegaan worden welke factoren een gunstige uitwerking hebben. Men zal moeten leren te accepteren dat de toename van het hinderlijke oorsuizen een uiting kan zijn van lichamelijke en geestelijke vermoeidheid, maar ook van (kleine) psychische spanningen. Verder moet een manier gevonden worden hoe de momenten met suizen het beste genegeerd of overstemd kunnen worden. Op een gezellig feestje met geroezemoes, muziek en afleiding hoort men het suizen niet. Een ander hulpmiddel kan zijn: een zacht aanstaande radio bij het inslapen of mooie muziek, zo nodig met een walkman, tijdens het lezen of studeren in stilte. In geval van bijvoorbeeld ouderdomsslechthorendheid kan bij het voeren van een gesprek een hoortoestel van nut zijn.

Acceptatie van het oorsuizen kan bevorderd worden door contact met andere patiënten die aan oorsuizen lijden (via de Nederlandse Vereniging van Slechthorenden, de NVVS).

Uiteindelijk zal bij de meeste patiënten gewenning aan het oorsuizen optreden: het oorsuizen is weliswaar niet verdwenen, maar het geeft geen hinder meer.

Contact

Het is niet mogelijk om in een voorlichtingsfolder alle details voor elke situatie te beschrijven.

Heeft u nog vragen na het lezen van deze folder? Stel uw vragen dan aan uw KNO-arts.

De polikliniek KNO is tijdens kantooruren bereikbaar op 088 – 70 67 342.